
BETA/DIREKTNO.RS

Generalni štrajk u Fijatu zbog smanjenih zarada!

<https://direktno.rs/vesti/drustvo-i-ekonomija/335309/strajk-fijat-fabrika-smanjenje-plata.html>

U kragujevačkoj fabrici "Fijat plastik", koja proizvodi branike za automobil "500L", jutros u 6 sati je počeo generalni štrajk zaposlenih zbog smanjenja zarada.

Kako je rečeno agenciji Beta u Štrajkačkom odboru, radnici štrajkuju na svojim radnim mestima uz poštovanja distance i protivepidemijskih mera.

Predstavnik Štrajkačkog odbora Bojan Božović je rekao da će proizvodnja u obe smene biti obustavljena sve dok ne budu ispunjeni zahtevi radnika.

Prema rečima Božovića, od poslodavca se traži da vrati iznos regresa od pre 1. januara 2021. godine, kao i da se za plaćeno odsustvo isplaćuje 65 odsto umesto dosadašnjih 60.

Birn.rs

Iznajmljeni minibusevi koštali GSP duplo više nego da su ih kupili

<https://birn.rs/iznajmljeni-minibusevi-kostali-gsp-duplo-vise-nego-da-su-ih-kupili/>

Gradski prevoznik plaća 7.4 miliona evra za iznajmljivanje školskih žutih minibuseva, a javni poziv je napisan tako da uslove ispunjava samo jedna firma koja je i dobila posao

avno komunalno preduzeće GSP Beograd platiće ukupno 7.4 miliona evra za najam 47 školskih minibuseva, iako bi za taj novac mogli da kupe duplo više novih vozila, otkriva BIRN.

BIRN-ova analiza cena vozila sa karakteristikama iz konkursne dokumentacije pokazala je da se cene novih minibuseva kreću do 85 hiljada evra, što je upola manje od sume koju GSP plaća za iznajmljivanje jednog vozila – oko 165 hiljada evra.

Posao je dobila firma SDT Group iz Surčina koja se zajedno sa ćerkom firmom SDT Renting jedina javila na tendere i pobedila bez konkurencije. Ova firma je od 2014. godine, kada je dobila prvi posao za GSP, do danas pobedila na više od 40 javnih poziva gradskog prevoznika.

Stručnjaci koje je BIRN konsultovao smatraju nelogičnim potez gradskog prevoznika da iznajmi vozila u narednih pet godina po višoj ceni nego što bi bila kupovina novih, uzevši u obzir sve dodatne troškove.

Osim toga, dodaju da postoje sporne tačke u konkursnoj dokumentaciji. Pojedini zahtevi su neopravdani, što pokazuje da su tenderi pisani tako da se na njih može javiti samo jedna firma, dok drugi nisu precizno definisani, čime je ostavljen prostor za malverzacije, objašnjavaju sagovornici BIRN-a.

Iz GSP-a nismo dobili odgovor niti komentar u vezi sa ovim tenderima, a direktor GSP Beograd Radiša Momčilović ni nakon tri nedelje nije odgovorio na pitanja BIRN-a upućena elektronskom poštom.

Ni iz firme SDT Group, koja je pobednica na ovim tenderima zajedno sa ćerkom firmom SDT Renting, nismo uspeali da dobijemo komentar, jer Dejan Trifunović, direktor i vlasnik, nije odgovarao na pozive i poruke BIRN-a.

Kuda idu žuti minibusevi?

GSP Beograd je raspisao pozive za dve javne nabavke za iznajmljivanje školskih minibuseva – prva je pokrenuta u decembru 2019. i odnosi se na iznajmljivanje 10 vozila po ceni od 1.1 miliona evra, dok je drugom, iz jula 2020. traženo iznajmljivanje 37 ovakvih vozila za 6.3 miliona evra.

Profesor Vladimir Momčilović sa Saobraćajnog fakulteta u Beogradu u razgovoru za BIRN kaže da se radi “samo i isključivo o troškovima iznajmljivanja vozila sa troškovima osiguranja, registracije, pneumatika (guma) i redovnog održavanja tokom perioda od pet godina za 50.000 kilometara godišnje, odnosno ukupno 250.000, dok troškovi goriva i troškovi vozača nisu uključeni u cenu, iako usluga iz predmetne javne nabavke spada u oblast: Najam vozila za prevoz putnika sa vozačem”.

Sagovornici BIRN-a navode da je GSP tražio da minibusevi zadovolje određene „konkretne“ tehničke specifikacije koje su propisane jedino da bi se pojavila i izabrala samo i isključivo vozila jednog ponuđača.

Među tim tehničkim specifikacijama su dužina vozila, međuosovinsko rastojanje, kao i konkretna vrsta i karakteristike određenih sistema ili opreme (menjači, amortizeri, klima uređaji i drugo). Tu su i besmisleni tehnički uslovi kao što je radio CD/MP3 plejer sa zvučnicima, imobilizer i kodirani ključ i druge specifikacije koje naši sagovornici smatraju neopravdanim.

“Tehničke specifikacije oba tendera su prepisane iz specifikacije vozila iz ponude proizvođača ili dobavljača vozila što se najjasnije vidi iz zahteva u pogledu boje vozila gde je navedeno: žuta boja, *po zahtevu kupca*”, kaže za BIRN profesor Momčilović.

On navodi da je evidentno da je ponuđač naručiocu dostavio tehničke karakteristike vozila koja naručuje za ovu javnu nabavku, “ali su i jedan i drugi zaboravili da obrišu ovaj deo teksta”.

Iako su cene iznajmljivanja vozila na dnevnom nivou jednake tržišnim cenama, to je samo pod uslovom da vozila zaista rade i prelaze kilometražu koja je navedena u tenderskoj dokumentaciji, kaže za BIRN jedan od profesora sa Saobraćajnog fakulteta koji je želeo da ostane anonimn.

“Iz tenderske dokumentacije nije poznato gde će (na kojim linijama) ta vozila da rade, da li će uopšte da rade ili da stoje u garaži i koliko će realno prelaziti kilometara u toku radnog dana”, navodi ovaj profesor.

Objašnjavajući na primeru, ovaj profesor kaže da su moguća dva scenarija – ponuđač može od GSP-a da naplati kao da vozila prelaze godišnju kilometražu od 50.000 kilometara, dok vozila zapravo stoje parkirana u garaži ili pak da prelaze 20.000 kilometara umesto planiranih 50.000, koliko se naplaćuje.

“To može da predstavlja prostor za manipulaciju, odnosno da prvenstveno troškovi goriva i održavanja na kraju perioda iznajmljivanja iznose mnogo manje za ponuđača, nego što su predstavljeni prilikom izračunavanja cene iznajmljivanja. Na taj način ponuđač može da dođe do značajnih `pokrivenih` novčanih iznosa”, navodi ovaj profesor.

Nova vozila isplativija

Profesor Momčilović kaže da kada bi se proračunali ukupni eksploatacioni troškovi sa gotovo dvostruko većim prosečnom godišnjom pređenom kilometražom, nabavna cena jednog novog vozila isplatila bi se za približno tri godine, uzevši u obzir maksimalnu vrednost ovakvog vozila od 80.000 evra.

Dodaje da bi na taj način mesečni trošak po vozilu bio manji iako bi pri tom osim troškova registracije, osiguranja i održavanja bili uračunati i troškovi goriva.

“Postoji osnov za preispitivanje ispravnosti ovakve odluke javne nabavke sa značajno većom cenom od realne, koja je doneta na osnovu vrlo subjektivnih tehničkih uslova za vozila (osim boje, kapaciteta vozila i sedišta), a na štetu budžeta grada”, zaključuje Momčilović.

Vukan Vučić, stručnjak za saobraćaj i profesor Univerziteta u Pensilvaniji u SAD kaže za BIRN da mu “nije jasno zašto GSP plaća tako visoke cene” i dodaje da ga jako iznenađuje činjenica da je konkurs napravljen tako da se na njega može javiti samo jedan ponuđač.

Profesor Vučić navodi da se u Sjedinjenim Američkim Državama i mnogim drugim zemljama zahteva da postoji konkurencija za sva preduzeća, a naročito ona koja dobijaju finansijsku pomoć iz javnih budžeta, kao i da projekti bez konkurencije nisu dozvoljeni.

“Razlog je očigledan – niže cene i izbegavanje korupcije. Investicije kao ova za minibusove u Beogradu su zato meni nerazumljive i jako štetne u situaciji kakva je u Beogradu, koji je jako zaostao u poboljšanju javnog gradskog prevoza, a naročito modernih tramvaja i metroa”, objašnjava Vučić za BIRN.

SDT: Pobeda na više od 40 tendera

Firma SDT Group doo iz Surčina osnovana je 2010. godine i u stopostotnom vlasništvu je Dejana Trifunovića (46) koji je ujedno i direktor.

Pre godinu dana, u septembru 2019. godine, osnovala je ćerku firmu – SDT Renting doo, kojoj je osnovna delatnost iznajmljivanje i lizing kamiona.

Ove dve firme pobedile su sa zajedničkom ponudom na tenderima GSP-a za iznajmljivanje minibusova.

Od 2014. godine, kada je dobila prvi posao za GSP Beograd, do danas, ova firma je pobedila na više od 40 tendera GSP-a, pokazuju podaci sa portala E-kapija.

Miran Pogačar, Udruženje radnika na internetu: Državna sačekuša

Država je ta koja je unazad nekoliko godina pustila da frilensing cveta. Svesno ništa nije radila na kontroli ili promeni zakona koji bi bili primenljivi i pravični za sve, kako za nas tako i za budžet. A zašto? Zato što je u međuvremenu hiljade mladih ostalo u zemlji, obezbedili su sebi neke prihode, a državi socijalni mir. Međutim, sad kad je budžet prazan, država se setila nas jer joj je lako da trenira strogoću na nama, pošto smo pojedinci bez političke podrške ili potpore velikih korporacija kojima se izlazi u susret.

Nije li zaista licemerno godinama ćutati na neplaćanje poreza, a onda terati desetine hiljada mladih, obrazovanih ljudi u dužničko ropstvo u narednih deset godina? Koliko je ozbiljna država koja traži da joj se plate doprinosi za PIO iako radni staž nikada ljudima nije upisan? Da li Poreska uprava saopštavajući da 99 odsto frilensera nije plaćalo porez govori o masovnom pokretu utajivača poreza, ili o sopstvenoj indolentnosti, ili pak svesnom marifetluku usmerenom isključivo protiv svojih građana? I to onih koje država često zove budućnošću, onim obrazovanim, veštima i kreativnim ljudima koji su odlučili da ostanu u ovoj zemlji i bore se na inostranim tržištima svojim znanjem i veštinama? Konačno, jesu li ovi mladi ljudi ipak tako "čisti", budući da godinama unazad ne plaćaju svoje obaveze, a danas prete sveopštim buntom? Ovo je, zapravo, prvo pitanje koje postavljamo Miranu Pogačaru, predsedniku Udruženja radnika na internetu, koji svoj hleb zarađuje podučavajući engleski onlajn, a na razgovor za naš list iz Novog Sada stiže autobusom.

"Niste u pravu kad kažete da nećemo da izmirujemo svoje obaveze. Godinama unazad država ništa nije uradila da bi ljudi platili pripadajući porez. Niti je obaveštavala, niti je slala ikakva rešenja, niti je na bilo koji drugi način od nas tražila da joj išta platimo na osnovu naših prihoda. Uz to su ljudi vrlo često odlazili u Poresku upravu, a tamo bi im bilo rečeno da ne znaju ko smo mi, da nas zakon ne prepoznaje i da ne znaju ni šta ni kako tačno treba da platimo."

A trebalo je da platite šta?

Trebalo je da plaćamo porez kao fizička lica za prihode iz inostranstva. Međutim, mi smo u Zakonu o porezu na dohodak građana pod kategorijom "ostali prihodi", gde je pobrojano petnaest takvih, a mi smo u kategoriji "drugi prihodi". Nabrojani su i skupljači sekundarnih sirovina i mnogi drugi koji bi se trebalo oporezovati, ali ljudi koji rade na internetu jednostavno ne postoje. Zakon je pisan 2001. i jasno je da nije prilagođen vremenu i stvarnom stanju na terenu. A trenutno je, prema našoj proceni, oko 100.000 ljudi zaposleno na onlajn poslovima.

Ostaje činjenica da najveći broj vas nije otišao u Poresku upravu da se raspita o svojim obavezama, te je bilo sasvim lagodno raditi, a državi ne plaćati nikakav porez?

To nije sasvim tačno. Mi plaćamo PDV kao i svi drugi. Uz to, mi nismo zaposleni u preduzećima već su naši prihodi devize kojima direktno guramo platni bilans. Mi smo možda najveći uvoznik u ovoj zemlji koji donosi svež novac koji ovde trošimo. Takođe, mi nismo plaćali doprinose, ali nismo ni koristili nikakva prava. Lečili smo se iz svojih sredstava, a radni staž nam ne ide. Međutim, čak i da smo ih plaćali, što nam sada država traži, mi ništa ne bismo dobili kada je penzija u pitanju.

"Špijunima nazivaju sve koji se ne uklapaju u kafansku sliku patriotizma"

<https://direktno.rs/vesti/drustvo-i-ekonomija/334052/aleksandar-radic-srbija-obavestajne-sluzbe-spijunaza-vojska.html>

Srbija je radikalno izložena radu stranih obavestajnih službi. Ima razloga da budemo interesantni, zbog statusa neutralne zemlje. Hteli mi li ne, mi, zapravo, nismo ničiji stvarni saveznici. Možemo da pričamo o saradnji, o partnerstvu, ali mi nemamo saveznike. Kad ste u nekom savezu i tu se špijunirate međusobno, ali je ipak to relaksirano, mora da se radi džentlmenski. Mi smo interesantni svakome, jer nismo ni sa kim. I, naravno, da ovde postoji jako izraziti obavestajni interes i to je za očekivati - kaže za Direktno.rs, vojni analitičar, Aleksandar Radić.

Viši sud u Beogradu osudio je nekadašnjeg načelnika Generalštaba, penzionisanog generala Momčila Perišića na tri godine zatvora zbog špijunaže, odnosno odavanja tajnih podataka američkom obavestajcu. Pored Momčila Perišića, osuđeni su i Miodrag Sekulić i Vladan Vlajković, na po godinu i po zatvora.

Tim povodom, razgovarali smo sa Aleksandrom Radićem i pitali ga koliko je Srbija izložena radu stranih obavestajnih službi i koliko je spremna da odgovori na obavestajne izazove.

- Situacija u kojoj se nalazimo, prirodno proizvodi vrlo razgranato i agresivno obavestajno delovanje. S druge strane, naše društvo se pokazalo, kroz afere koje smo saznali, propusnim, jer nemamo, pre svega, jednu jasnu i čvrstu ideologiju. Kod nas, što više pričate o patriotizmu, to ste skloniji da odete u drugi ekstrem gde se pokaže da niste nimalo patriota. Napravili smo pogrešan pristup patriotizmu, gde je mahanje zastavom, gde je uzvik "Ovo je Srbija", dovoljan da biste se deklarovali kao patriota i to je stvorilo takve situacije gde neki ljudi koji imaju i ratnu karijeru i za koje očekujete da bi bili pouzdani, pokaže se da su bili u vezi sa stranim obavestajnim organizacijama - kaže Radić.

On podseća da imamo nikada razjašnjenu aferu od novembra prethodne godine sa snimkom koji je, navodno, prikazivao pripadnika Vojske Srbije i ruskog oficira.

- Vlasti su ostale dužne da kažu šta se desilo. U tom kontekstu kad pričamo, možemo sa strane, kao posmatrači, da pretpostavimo da postoji vrlo živa svakodnevna strana obavestajna aktivnost - konstatuje Radić.

Radić smatra da smo limitirani u spremnosti da odgovorimo na takve izazove, upravo zbog situacije u kojoj se nalazimo, i da postoji mnogo načina kako kod nas prodrati.

- Kad pričamo o vojsci, mi sad imamo jedan sistem koji preterano štiti sve. Kod nas je Vojno-bezbednosna agencija usredsređena na zaštitu interesa političkog marketinga. Postalo je važnije kako će nešto izgledati u novinama, sprečiti curenje podataka iz vojske koji bi mogli da naruše poverenje u ministra odbrane. Stvorena je atmosfera u kojoj je sve postalo vojna tajna. Ima jedno pravilo koje je od organizovanih vojski pa na dalje uvek moglo da se primeti i prepozna, kad čuvate sve ne čuvate ništa. Mi krijemo podatke koje nijedna druga država ne krije, mi smo jedina država u Evropi u kojoj je poverljiv podatak koliko nam je brojno stanje vojske - kaže Radić i zaključuje:

- Generalna slika je uvek bila, kad štitate sve, kad stvorite takvu atmosferu, onda ste u službi politike, a ne u službi bezbednosne zaštite. Kvalitetna bezbednosna zaštita može da se pruži samo kad jasno definišete određene kritične tačke i onda se koncentrišete to da zaštitite. Pokrivajući čitav prostor, svakodnevno, od svega i svakoga, ne možete da uradite ništa. A pritom, imamo paranoičnu naciju kojoj su svi špijuni i bilo gde ako se ne uklapate u "kafansku sliku patriotizma" proglašavaju vas za špijuna.

ПОЛИТИКА

Nema svirke bez ugovora ugostitelja i muzičara

<http://www.politika.rs/sr/clanak/473175/Nema-svirke-bez-ugovora-ugostitelja-i-muzicara>

Vlasnici ugostiteljskih objekata imaju obavezu da im plate poreze i doprinose, ali i honorar za muzički dan koji ne može biti niži od pet odsto od iznosa minimalca

I u naredne tri godine na snazi će ostati posebni kolektivni ugovor za radno angažovanje estradno-muzičkih umetnika i izvođača u ugostiteljstvu, ali od sada sa proširenim dejstvom. To znači da će ovaj dokument ubuduće važiti i za svakog ugostitelja koji u svom prostoru planira da angažuje muzičara, bez obzira na to da li je član Unije poslodavaca Srbije. Obaška što ga na to obavezuje i Zakon o radu.

Gazda ugostitelj biće dužan da sa svakim izvođačem i članom muzičkog sastava sklopi ugovor o radnom angažovanju i plati ga makar minimalnom cenom rada, a ne da izvođač radi samo za bakšiš. Muzičar mora da poseduje licencu za rad, jer jedino tako može da bude angažovan, na dan, mesec, godinu. Za mesec dana rada ugovorom mu je garantovana bar minimalna zarada u iznosu od 32.200 dinara, a honorar za muzički dan ne može biti niži od pet odsto od minimalca.

Poslodavac koji ga angažuje mora da plati i porez i doprinos za muzičara, a ukoliko neka od ovih karika ugovora i licenciranja nije poštovana, penale će pisati inspektori, a kazne idu i do dva miliona dinara.

Donošenjem ovih mera, smatraju u Sindikatu estradnih umetnika i izvođača i Uniji poslodavaca, koje su potpisnice ugovora, stižu se ravnopravni uslovi za poslodavce u Srbiji, čime se sprečava siva ekonomija u ovoj oblasti, ali se štite i prava izvođača, poslovi stručnjaka i saradnika u estradno-muzičkoj oblasti.

Iz Udruženja estradnih umetnika i izvođača Srbije podsećaju da se ovo pravilo primenjuje još od 2015. kada je sačinjen prvi kolektivni ugovor. Pravilo podrazumeva da bez sklopljenog ugovora između ugostitelja i muzičara nema svirke, a ugovora nema ni sa muzičarima koji nemaju licencu.

– Potvrdu za rad izvođači mogu da dobiju samo ako su članovi nekog od oko 35 udruženja. Zapravo, licence izdaju Savez estradno-muzičkih umetnika Srbije (Semus) i Udruženja džez muzike, ali u njihovom sastavu su sva udruženja u Srbiji koja preko njih obezbeđuju licence za svoje članove, naravno uz članski doprinos – naglašava Andrija Bajić, predsednik udruženja, koje broji oko 3.300 članova.

Ipak, članarinu ne plaćaju svi redovno, a u Srbiji oko dve trećine članstva ima licencu, a postoje dve vrste.

– Jedna se zove uverenje i namenjena je članovima koji su preko udruženja prijavljeni u Fond PIO i ostvaruju pravo na radni staž i zdravstveno osiguranje preko udruženja. Takvih registrovanih muzičara je 2.000 do 3.000 u Srbiji. Oni godišnje plaćaju 4.000 dinara svom udruženju, 2.000 Semusu i 1.000 dinara Sindikatu estradnih umetnika. Druga vrsta licence je sindikalna potvrda, a odnosi se na one izvođače koji rade nešto drugo ili ih ne interesuje penzija muzičara. Oni godišnje odvajaju 12.000 dinara za tu potvrdu – otkriva Bajić.

Ima, međutim, ugostitelja koji smatraju da se novim kolektivnim ugovorom štite samo prava pevača, što ipak oštro demantuju u Sindikatu estradnih umetnika i izvođača. Dragiša Golubović, predsednik sindikata, podseća da kolektivni ugovor potvrđuje samo ono što već postoji u Zakonu o radu što se tiče ugovora o radu i minimalne cene rada.

– Većina je zadovoljna, jer se uređuju odnosi između muzičara i ugostitelja. Postoje i oni ugostitelji koji neće da bude deo udruženja, njima ništa ne odgovara, a ne žele da priznaju da i po Zakonu o radu moraju da imaju ugovor o delu sa svakim radnikom kojeg angažuju, tako da i kada ne bilo ovog kolektivnog ugovora, opet bi bili dužni da zaključuju ugovore sa muzičarima – smatra Golubović.

On podseća na to da su ugostitelji dužni da im daju platu ali postoje i samostalni muzičari koji su prijavljeni na penziju i zdravstveno osiguranje po osnovu obavljanja delatnosti što im je glavno zanimanje.

– Njih je u sistemu oko 500-600, a zbog krize sa koronom pomoć države u vidu minimalca dobili su samo oni koji imaju status umetnika. Takvih je oko 85. Oni sebi sami plaćaju doprinose tako da poslodavac na njihovu zaradu ne plaća doprinose već samo porez i to čak umanjen za 40 odsto na ime izdatih normiranih troškova. Postoji i druga kategorija muzičara koji su u nekom drugom radnom odnosu, ili su čak u penziji. Za njih se plaća pun iznos poreza i doprinosi na zaradu, ako ih angažuje ugostitelj. Najviše ima takvih muzičara – objašnjava Golubović.

U Uniji poslodavaca smatraju da je cilj postojanja kolektivnog ugovora da se rad muzičara tretira kao bilo koji drugi. Nebojša Atanacković, počasni predsednik unije, podseća da su mnogi izvođači radili bez ikakve prijave, ili pak nisu bili plaćeni uopšte, što zadire u polje sive ekonomije.

– Da bi se to sprečilo, da bi za svoj rad bili plaćeni i oni koji to nisu bili, napravljen je ovaj kolektivni ugovor. Cilj je da se uredi ta oblast i zaštiti od rada na crno. Svi su dužni da se pridržavaju ugovora – izričit je Atanacković.

Procenjuje se da u Srbiji ima više od 10.000 muzičara, ali u udruženjima estradnih umetnika naglašavaju da samo nekoliko desetina zarađuje ogromne svote novca, dok većina njih nema nikakva primanja, zbog pandemije.

– Muzičarima nije bitna pomoć države, jer samo žele da počnu da rade. U javnosti se stiče utisak da su svi dobili ta tri minimalca od države, a reč je samo o stotinak umetnika. Gde su ostali koji su registrovani kao muzičari u Fondu PIO, a takvih je i desetak puta više – pita Andrija Bajić.

EFEKTIVA MOLI OŠTEĆENE DA SE JAVE Pojedini građani u poslednja dva meseca dobijali pet puta veće račune za grejanje, evo o čemu se zapravo radi

Udruženje potrošača Efektiva upozorilo građane.

<https://www.alo.rs/vesti/ekonomija/pojedini-gradani-u-poslednja-dva-meseca-dobijali-pet-puta-vece-racune-za-grejanje-evo-o-cemu-se-zapravo-radi/386458/vest>

Budući da smo usred grejne sezone, svima je važno da prištete struju, kako im ne bi dolazili astronomski računi.

Organizacija potrošača Efektiva upozorila je građane koji u stanovima imaju kalorimetre odnosno delitelje toplote preko kojih se vrši obračun utrošene toplotne energije radi izdavanja računa.

ČLANOM 91 STAV 5 ZAKONA O ZAŠTITI POTROŠAČA IZRIČITO JE PROPISANO DA JE "USLUGA ČITANJA MERNIH UREĐAJA U CILJU IZDAVANJA RAČUNA BESPLATNA."

U poslednje vreme, kako tvrdi Efektiva, građanima na adresu stižu ucenjivačke opomene od firmi koja pretil potrošaču, koji nije platio ovu po **ZAKONU besplatnu uslugu**, da će prestati da mu vrši očitavanje "delitelja toplote" i da će mu se nadalje, dok ne plati uslugu očitavanja, obračun utrošene toplotne energije vršiti prema instalisanoj snazi stana i "specifičnoj teorijskoj potrošnji za posmatrani obračunski period".

Šta znači "specifična teorijska potrošnja" zna potrošač koji je u poslednja dva meseca dobio astronomske račune za grejanje - i do pet-šest puta uvećane u odnosu na utroške iz prethodnih godina u istim mesecima. Pri tom je potrošač zaključno sa 2019. godinom svaki put plaćao pomenutu nezakonitu naknadu, i prošle godine je propustio da to učini.

Efektiva, moli sve potrošače koji su ikada dobili ovakvu opomenu, a naročito potrošače koji su posle ovakve nezakonite opomene - i odbijanja/propuštanja da po njoj postupe. da se jave.

Preći li bankama novi talas tužbi klijenata

<https://www.rts.rs/page/stories/sr/story/13/ekonomija/4263294/tuzbe-banke-stambeni-krediti-nkosk-vracanje-premije.html>

Vrhovni kasacioni sud prošle nedelje potvrdio je presudu u korist klijenta koji je tužio banku za neosnovanu naplatu premije osiguranja kod Nacionalne korporacije za osiguranje stambenih kredita. Presuda u korist jednog od 120.000 sličnih dužnika najavljuje isto toliko mogućih tužbi, a pomoć im u tom poslu nude i razna udruženja, čak i oglasima na banderama.

Posle tužbi za neosnovanu naplatu troškova obrade kredita, sudovi u Srbiji počeli su bukvalno da se krive i pod teretom tužbi kreditnih dužnika za naplatu osiguranja kod Nacionalne korporacije.

"Ja imam podatak za Treći osnovni sud u Beogradu da je oko 60.000 predmeta pristiglo u toku prošle godine. Dve trećine tih predmeta su upravo baš obrade troškova kredita i vraćanje premije osiguranja kod Nacionalne korporacije", kaže Jelena Gajić, sudija Trećeg osnovnog suda u Beogradu.

Nedavno je Vrhovni kasacioni sud odbio reviziju protiv pravosnažne odluke kojom je usvojen zahtev tužioca da banka isplati klijentu novac neosnovano naplaćen za premiju osiguranja kod Nacionalne korporacije za osiguranje stambenih kredita.

"Sve bi bilo nesporno da banka nije zahtevala od klijenta da plati premiju osiguranja, klijent koji nije ugovorna strana. Korist ima banka koja po drugom ili trećem osnovu se ozbezbeđuje, a klijent plaća premiju. Sudovi su zauzeli stanovište da ne postoji pravni osnov po kojem su banke obavezivale tu treću stranu", navodi Ivana Josifović, predsednik UO Udruženja sudija i tužilaca Srbije.

Posle takvih presuda pojavili su se oglasi čak i na banderama – razna udruženja nude pomoć dužnicima da se naplate preko sudova. U Udruženju potrošača "Efektiva" ne spore da ima

mešetara u tom poslu i da mnogi advokati prikupljaju punomoćja za masovne tužbe. Ali, kažu, nesporno je da sudovi presuđuju u korist klijenta.

"Ova presuda otvara put za 120.000 građana koji su osigurali kredite kod Nacionalne korporacije da isto tužbom mogu da povrate svoj novac nazad. Hajde da kažemo da se radi od 1.000 do 2.000 evra", ističe Dejan Gabrilović, predsednik udruženja potrošača "Efektiva".

Šta će biti s bankama i da li će njihovo poslovanje biti ugroženo ako svi koji imaju stambeni kredit podnesu tužbu i dobiju presudu da im se novac vrati, pitali smo Narodnu banku, ali odgovor nismo dobili.

U Udruženju banka Srbije mogu pred kamere tek u ponedeljak, ali su nam dostavili saopštenje u kojem se kaže da su oni krediti koji su osigurani kod Nacionalne korporacije znatno jeftiniji.

"Novi talas tužbi neće pogoditi samo banke, već i celokupan sudski sistem i sve građane i preduzeća koji imaju potrebu da pred sudom reše određeni problem. Banke će nastaviti da ovaj stav brane ne samo u javnosti, već i pred pravosudnim organima", navode u saopštenju.

Trenutno u Srbiji oko 120.000 građana ima stambeni kredit za koji su osiguranje platili Nacionalnoj korporaciji za stambene kredite. Istovremeno, gotovo svi godišnje plaćaju osiguranje osiguravajućim kućama, ali u korist banke. Uz to, pri podizanju kredita morali su da daju dodatnu garanciju u vidu hipoteke. Tri osiguranja, sva tri u korist banke, ali nijedno u korist dužnika.